

Politiewerk op het web

Een verkennend onderzoek naar online gegevensvergaring door de politie (2022)

W. Landman, S. Groothuis (Twynstra Gudde i.s.m. Bureau Landman)

Politiewetenschap 126

Thema: 3.1 Organisatie en bedrijfsvoering

Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is het verkrijgen van inzicht in het online vergaren van gegevens door de politie ten behoeve van intelligence en opsporing.

Onderzoeksvragen

Hoofdvraag:

Op welke wijze maakt de politie gebruik van het online vergaren van gegevens (OGG) ten behoeve van intelligence en opsporing?

De probleemstelling is geconcretiseerd in de volgende deelvragen:

1. Op welke wijze is OGG binnen de politie ingebed c.q. georganiseerd?
2. Hoe verloopt de samenwerking op het gebied van OGG binnen de politie?
3. Hoe wordt OGG ingezet in het kader van intelligence en opsporing en met welke opbrengsten?
4. Hoe wordt omgegaan met juridische kaders en bevoegdheden?
5. Hoe worden kennis en vaardigheden aangeleerd en onderhouden?
6. Van welke tools wordt (waarvoor) gebruikgemaakt?

Methoden van onderzoek

Het kwalitatieve onderzoek is in drie fasen uitgevoerd:

- verkennen in praktijk en wetenschap;
- uitvoeren van empirisch onderzoek;
- analyseren van data.

Samenvatting

Dit onderzoek is gericht op het verkrijgen van inzicht in online gegevensvergaring (OGG) door de politie, zowel voor intelligence (open source intelligence; OSINT) als opsporing (internet rechercheren). Het onderzoek beoogt overzicht in de breedte te geven op verschillende thema's inzake online gegevensvergaring door de politie. Onderzocht is hoe OGG binnen de politie is ingebed, hoe samenwerking verloopt, hoe OGG wordt ingezet op het gebied van intelligence en opsporing, hoe wordt omgegaan met juridische kaders en bevoegdheden, hoe kennis en vaardigheden worden ingelijfd en welke tools worden benut.

Resultaten

Het juridisch kader voor OGG is gebaseerd op wetgeving voor politiewerk in de fysieke wereld, die wordt 'vertaald' naar de digitale wereld. Dit is een 'tijdelijke noodoplossing' met obstakels. Voor de opsporing is er een duidelijker kader dan voor intelligence.

OGG vindt vooral plaats binnen de informatie- en recherche-organisatie en in mindere - maar toenemende - mate in de basisteams. Verschillen tussen de eenheden zijn groot. In diverse eenheden worden netwerken gecreëerd om samenwerking te bevorderen. Ook landelijk is er behoefte aan afstemming, m.n. op het gebied van OSINT. OSINT wordt gebruikt als gegevensbron voor sturingsinformatie; internet rechercheren draagt bij aan de opsporing. In de basisteams zijn vooral de digitaal wijkagenten belangrijk; zij gebruiken OSINT voor de informatiepositie, mede om de openbare orde en lokale netwerken te monitoren. Dit gebeurt mondjesmaat en weinig gestructureerd. Internet rechercheren wordt niet 'standaard' overwogen als opsporingsmethode. De opbrengsten zijn wisselend. Om goed aan te sluiten bij het opsporingsonderzoek is enige inbedding in het opsporingsteam van belang.

De OGG-professionals vergaren in veel gevallen handmatig gegevens; geautomatiseerde gegevensvergaring wordt vooral gebruikt voor intelligence; binnen de opsporing ook ondersteunend (verslaglegging). De meerwaarde van geavanceerde software moet niet worden overschat; de professional zelf maakt het verschil. Opleidingen zijn nuttig, maar volgens de professionals word je vooral 'goed' in OGG door het te doen en het vak bij te houden. Voor politiemensen met OGG als taakaccent is dat laatste nagenoeg onmogelijk.

De onderzoekers geven enkele aandachtspunten voor de verdere ontwikkeling van OGG binnen de politie.